MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY
WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 15

Warszawa, dn. 7 listopada 1927rr.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLĄD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr. 15 Warszawa dn. 7 listopada 1927 r.

1. POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR I STOSUNEK DO ZAGADNIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

WYSTĄPIENIE PARKER-GILBERT

"PRAWDA" z dn. 1/11 omawiając wystąpienie Parker-Gilbert'a pisze, że Niemcy przez przyjęcie planu Dawes'a dostały się w niewolę kapitału amerykańskiego. Kontrolę nad finansami niemieckiemi przyrównywa autor do kontroli, jaką rozciągano przed wojną nad państwami nawpół kolonjalnemi. Ostatni okres przyniósł w tej dziedzinie ten postęp, że w położeniu półkolonji znalazło się jedno z wielkich państw kapitalistycznych Europy.

ANGLJA - ZSRR

"PRAWDA" z dn. 1/11 pisze z powodu mowy ministra Chamberlaina, że wynika z niej, iż dyplomacja angielska stara się w jakikolwiek bądź sposób pojednać Niemcy i Polskę i wyzyskać zbliżenie tych państw przeciwko ZSRR. Jednakże skomplikowane stosunki i głębokie różnice, wytworzone przez traktat wersalski stanowią poważną trudność przy urzeczywistnieniu planu angielskiego zjednoczenia wszystkich państw europejskich przeciwko związkowi sowieckiemu. Imperjaliści angielscy nie należą, jednak do tych ludzi, którzy kapitulują wobec niepowodzenia. Mowa Chamberlaina świadczy o nowym manewrze naszych wrogów, który należy z uwagą śledzić".

FRANCJA - ZSRR

"EKONOMICZESKAJA ŻIZN" z dn. 3/11 donosi na podstawie informacji ajencji "TASS" z Paryża, że odbył się tam kongres "posiadaczów rosyjskich pożyczek". Kongres wysunął szereg rezolucji, między innemi żądał, aby rokowania w sprawie spłaty długów były rozpoczęte bezpośrednio przez przedstawicieli posiadaczów pożyczek rosyjskich - z jednej strony, i przedstawicielami ZSRR - z drugiej strony, a również państw utworzonych na terytorjum dawnego Imperjum Rosyjskiego. Inne rezolucje atakują de Monzie'go, że nie będąc upełnomocnionym przez wierzycieli prowadził najbardziej bezwzględną spekulację na jaką kiedykolwiek odważył się rząd francuski. Inne rezolucje wzywają deputowanych do przeciwdziałania wszelkim próbom zerwania Francji z ZSRR i nawołuje rząd do polepszenia stosunków z Sowietami.

Kongres uważa propozycję ZSRR za bardzo poważną podstawę do dyskusji i wyraża ubolewanie, że różne państwa, powstałe na terytorjum byłego Imperjum Rosyjskiego, nie przejawiły zamiaru zaspokojenia posiadaczów, mimo że otrzymywały wielomiljonowe kredyty już po wojnie z oszczędności francuskich. Z powyższych względów kongres postanawia prowadzić kampanję w celu przyspieszenia wznowienia rokowań francusko-sowieckich i wpłaty w najbliższym czasie pierwszej raty rocznej przez rząd sowiecki.

ŁOTWA - ZSRR

"PRAWDA" z dn. 1/11 donosi z Rygi, że prezydent łotewski opublikował w dn. 30/10 w gazecie urzędowej tekst sowiecko-łotewskiego traktatu handlowego, co oznacza zatwierdzenie traktatu przez prezydenta.

ZATARG EGIPSKO-SOWIECKI
"PRAWDA" z dn. 1/11 omawia sprawę zaaresztowania statku "Cziczerin" przez władze sądowe w porcie Aleksandrji, naskutek powództwa towarzystwa okrętowego "Societé Maritime Egipcienne", które było właścicielem statku "Kosti" skonfiskowanego przez władze sowieckie w Odesie. Dziennik nazywa piractwem akt zatrzymania statku sowieckiego i dowodzi, że statek "Kosti" należący do składu floty czarnomorskiej nie mógł być prawnie nabyty przez towarzystwo okrętowe, jako statek wojenny. Dziennik wyraża przekonanie, że rząd sowiecki poczyni odpowiednie kroki dla obrony swych praw i dodaje, że zakupy bawełny w Egipcie, dokonywane przez rząd sowiecki, stale się zwiększają, i dlatego rząd egipski zainteresowany jest w tem, aby statki sowieckie nie omijały portów egipskich.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

STOSUNKI W SOWIECKIEJ PARTJI KOMUNISTYCZNEJ
"PRAWDA" z dn. 1/11 donosi, że ogółem odbyło się w Moskwie 135 wieców partyjnych zwołanych w celu omówienia stosunków w partji. W wiecach tych wzięło udział 20,742 członków partji, z których tylko 545 głosowało przeciwko polityce C.K. partji.

W Charkowie w 31 zebraniach partyjnych wzięło udział przeszło 1. tysięcy członków partji, z których przeciwko polityce C.K. głosowało 108 i wstrzymało się od głosowania 28.

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. /11 ogłasza uchwały bezpartyjnych robotników w Baku, Kostromie i Czycie oraz innych miejscowościach ZSRR o wstąpieniu w skład członków sowieckiej partji komunistycznej. Uchwały te posiadają cechy kampanji, prowadzonej przez komitet centralny partji z okazji 10-lecia władzy sowieckiej w ZSRR oraz z powodu walki C.K. partji z opozycją.

"ODESSKIJE IZWIESTJA" z dn. 28/10 ogłasza list członka partji Nieczajewa, który donosi, że opozycjoniści Żdanow i Łosztabenko usiłowali wciągnąć go do opozycyjnego "komitetu akcji". Nieczajew zgodził się na tą propozycję i udzielił nawet opozycjonistom swego mieszkania dla zorganizowania w nim tajnego zebrania opozycyjnego. Następnie jednak zmienił przekonania i postanowił donieść władzom partyjnym o akcji opozycyjnej.

4. SPRAWY NARODOWOSCIOWE.

BIAŁORUSIZACJA UNIWERSYTETU MINSKIEGO
"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 2/11 donosi z Mińska, że białorusizacja wydziału pedagogicznego białoruskiego uniwersytetu państwowego w Mińsku została osiągnięta w 60%, na wydziale medycznym wszystkie zajęcia praktyczne prowadzone są w języku białoruskim.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

"RACJONALIZACJA" W PRZEMYSLE WEGLOWYM
"TRUD" z dn. 25/10 donosi z Rostowa nad Donem, że badanie wyników "racjonalizacji" w sowieckim przemyśle górniczym zagłębia Donieckiego stwierdziło poważne braki: "racjonalizacja" wprowadzona była

bez wszelkiego systemu i planu. W związku z jej wprowadzeniem przemysł przeciążony był w biurokratyczną pracę kancelaryjną. Jedynym wynikiem "racjonalizacji" jest nieznaczne obniżenie kosztów produkcji w pojedynczych przedsiębiorstwach.

8. POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

ZAWARCIE UMÓW ZBIOROWYCH W PRZEMYŚLE SOWIECKIM

"PRAWDA" z dn. 1/11 ogłasza okólnik, zwrócony do wszystkich sowieckich instytucyj gospodarczych i związków zawodowych, a podpisany przez prezesa centralnej rady sowieckich związków zawodowych Tomskiego oraz prezesa najwyższej rady gospodarstwa krajowego ZSRR Kujbyszewa, w sprawie zawarcia nowych umów zbiorowych z robotnikami w przemyśle sowieckim. Okólnik ten rozpoczyna się od stwierdzenia konieczności zawarcia nowych umów zbiorowych i wskazuje, że przy zawieraniu tych umów sowieckie instytucje wykonawcze i związki zawodowe powinny zwrócić uwagę na podniesienie poziomu płac zarobkowych, wydajności pracy oraz na polepszenie warunków prawnych w przemyśle sowieckim. Zawarcie nowych umów zbiorowych, z terminem ważności od dn. 1-go stycznia 1928 roku powinno być zakończone najpóźniej dn. 15-go grudnia r.b.

UREGULOWANIE WARUNKÓW PRACY W PRZEMYŚLE

"TRUD" z dn. 25/10 omawia w artykule wstępnym zagadnienie uregulowania warunków pracy w przemyśle sowieckim. Pismo nawołuje sowieckie związki zawodowe do zwrócenia uwagi na racjonalizację tych warunków, przedewszystkiem pod względem technicznym.

WYBORY W SPÓŁDZIELNIACH SOWIECKICH

"IZWIESTJA CIK ZSRR" z dn. 3/11 omawia w artykule wstępnym rozpoczynające się wybory do zarządów sowieckich spółdzielni kredytowych RSFSR. Pismo przytacza wyniki zeszłorocznej kampanji wyborczej do tych zarządów, zaznaczając, że włościanie stanowią w nich 85,3% ogólnej liczby członków. Wobec tego posiada kredytowy ruch spółdzielczy poważne znaczenie dla wsi sowieckiej. Zmusza to wszystkie urzędy i instytucje sowieckie do udzielenia uwagi rozpoczynającym się nowym wyborom.

9. SPRAWY KOŚCIELNE.

CERKIEW PRAWOSŁAWNA NA EMIGRACJI

"WOZROŻDENJE" z dn. 2/11 /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano-monarchistycznym/ donosi, że metropolita prawosławny Eulogjusz nie będzie odsyłał do Moskwy złożonych przez oddane mu duchowieństwo deklaracji o wycofaniu się z życia politycznego emigracji. Swoje stanowisko wobec cerkwi rosyjskiej w ZSRR określił metropolita Eulogjusz w orędziu do emigracji prawosławnej.

"NOWOJE WREMIA" z dn. 2/11 /Białogród, pismo monarchistyczne zwolenników w.ks. Mikołaja Mikołajewicza/ donosi, że proboszcz rosyjskiej parafji prawosławnej na emigracji w Londynie Timofiejew oraz kler rosyjskiej parafji prawosławnej w Genewie, którzy dotychczas uznawali władzę cerkiewną metropolity Eulogjusza, uznali obecnie władzę synodu biskupów rosyjskich na emigracji i prezesa tego synodu metropolitę Antonjusza.

IBIDEM donosi, że arcybiskup prawosławny Serafim, mianowany przez synod biskupów prawosławnych na emigracji na stanowisko metropolity rosyjskiej djecezji prawosławnej w Europie zachodniej, wygłosił w Paryżu odczyt o sytuacji cerkiewnej. W odczycie tym stanął arcybiskup Serafim na stanowisku soboru biskupów rosyjskich na emigracji, uznając konieczność zerwania wszelkich stosunków administracyjnych pomiędzy cerkwią prawosławną w ZSRR a cerkwią na emigracji.

ORĘDZIE METROPOLITY EULOGJUSZA

"RUL'" z dn. 5/11 /Berlin, pismo demokratyczne/ ogłasza orędzie metropolity Eulogjusza w sprawie stosunku rosyjskiej cerkwi emigracyjnej do cerkwi prawosławnej w ZSRR. Na wstępie tego orędzia zaznacza metropolita Eulogjusz, że wymiana listów pomiędzy nim a metropolitą Sergjuszem w Moskwie wywołała niepokój wśród emigrantów rosyjskich. Uznając, że niepokój ten spowodowany był przez niektóre wyrazy w odezwie metropolity Sergjusza do duchowieństwa emigracyjnego, twierdzi metropolita Eulogjusz, że nie może to wpływać na stosunek emigracji do wypadków w życiu cerkiewnym Rosji sowieckiej. Duchowieństwo prawosławne na emigracji, z wyjątkiem kilku osób, podziela stanowisko cerkiewne metropolity Eulogjusza, który oświadcza, że nie zamierza zmieniać kierunku swej polityki cerkiewnej. W końcu orędzia nawołuje metropolita Eulogjusz emigrację prawosławną do zachowania spokoju w sprawach cerkiewnych.

10 NOTATKI I INFORMACJE.

BEZROBOCIE W ZSRR W OŚWIETLENIU PISMA EMIGRACYJNEGO

"POSLEDNIJA NOWOSTI." z dn. 2/11 /Paryż, kierunek republikańsko-demokratyczny pod redakcją p.Milukowa/ ~~wydaje~~ w artykule wstępnym omawia wystąpienie prezesa najwyższej rady gospodarstwa krajowego ZSRR Kujbyszewa na sesji C.K.W. sowietów ZSRR. W przemówieniu swem na tej sesji poświęcił p.Kujbyszew dużo miejsca sprawie likwidacji bezrobocia. Według oświadczenia komisarza sowieckiego klęska bezrobocia w ZSRR jest odziedziczona od rządu carskiego, który prowadził błędną politykę gospodarczą, zapominając o technicznym upośledzeniu mas włościańskich i stwarzając sztucznie przepełnienie wsi ludnością, ażeby mieć tanią siłę roboczą.

"POSLEDNIJA NOWOSTI", zgadzając się z Kujbyszewem co do błędów polityki gospodarczej rządu carskiego potępia jednak politykę rządu sowieckiego, który jeszcze w większym stopniu potęguje bezrobocie wskutek swej polityki gospodarczej o charakterze eksperymentalnym, nieopartej na żadnych realnych podstawach ekonomji politycznej.

Ratunek przemysłu sowieckiego oraz walka z bezrobociem, według "Poslednija Nowosti", będą wówczas dawały pozytywne rezultaty, gdy kapitał prywatny otrzyma możność pracy w ZSRR; "lecz te warunki nie odpowiadają sowieckiej partji komunistycznej, bowiem przywódcy tej partji więcej myślą o sobie, niż o ludziach i państwie".

NAGRODY POLSKIM RADOM WIEJSKIM

"KOMMUNIST" z dn. 27/10 donosi, że władze sowieckie zarządziły lustrację polskich rad wiejskich USRR. W związku z tą lustracją uchwalono za najlepiej utrzymywane lokale premjowanie tych rad. C.K.W.USRR przeznaczył na ten cel trzy bibljoteki, oraz pięć radjo-aparatów odbiorczych. Okręgi polskie na terytorjum USRR podały 22 rady wiejskie, które będą brać udział w tym konkursie.